

ଓଁ ଶ୍ରୀପରମାତ୍ମନେ ନମଃ ଶ୍ରୀମଦଗବଦ୍‌ଗୀତା

ଅଥ ପ୍ରଥମୋଧ୍ୟାୟଃ

ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଉବାଚ

ଧର୍ମକ୍ଷେତ୍ରେ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରେ ବନବନେ ସୁସୁଦନଃ ।
ମାଗଧଃ ପାଣ୍ଡବକ୍ଷେତ୍ର ବିମହର୍ଷତ ଉଚ୍ଚୟ । ୧ ।
ଉଚ୍ଚୟ ଉବାଚ
ଦୁଃ୍ଵ ରୁ ପାଣ୍ଡବନାମଂ ଦୁଃ୍ଵଂ ସୁଯୋଧନପତନଃ ।
ଆଚାର୍ଯ୍ୟପ୍ରପଦମ୍ୟଂ ଉଭା ବଚନମତୁକାର । ୨ ।
ପକ୍ଷେତଂ ପାଣ୍ଡୁପୁତ୍ରାଣାମନାର୍ଯ୍ୟଂ ନରତଂ ଚମୁନୁ ।
ଦୁଃ୍ଵଂ ହୁପଦପୁତ୍ରେଷୁ ତତ ଶିଖେଶ୍ଵ ଧାମଜ । ୩ ।
ଅତ୍ର ଶୁଭା ମହେଶ୍ଵରା ରାମାହିନୀମନା ସୁଧୁ ।
ସୁଯୁଧାମନଂ ବିରାଟଃ ପ୍ରପଦଃ ମହାରଥଃ । ୪ ।
ଧୃଷ୍ଣକେଦୁଃ୍ଵେଦିନାମଂ କାଶିକେଶ୍ଵ ବାୟାଦାନୁ ।
ପୁରୁଚିନ୍ଦ୍ରବିଭୋଜଃ କ୍ଷେପଃ ନରପୁଙ୍ଗବଃ । ୫ ।
ସୁଧାମତ୍ୟୁଃ ବିକ୍ରାନ୍ତ ଭଲନୈଜାଃ ବର୍ଯ୍ୟଦାନୁ ।
କ୍ଷୈବତ୍ରୋ ଚୈପିପଦେୟାଃ ସର୍ବଂ ଏବ ମହାଭୟଃ । ୬ ।
ଅସ୍ତ୍ରାଂ ରୁ ବିଶିଷ୍ଠା ଯେ ଚାହିଁବୋଧ ସୁନୋତନ ।
ନାୟନା ମନ ପୈନୟା ଫାଞ୍ଜୀଂ ଚାନ୍ଦ୍ରଦାନୀ ତେ । ୭ ।
ଉଦାନୁବାସୁଃ କର୍ଣ୍ଣଃ କୁପଃ ଚାମିଚିକ୍ଷୟଃ ।
ଅଶ୍ରୁପଥନା ବିକର୍ଣ୍ଣଃ କୈମବଦିଷ୍ଠପୈବ ଚ । ୮ ।
ଅଲ୍ୟ ଚ କରବଃ ଶୁଭା ମରତେ ଚକ୍ରକାବିଚାଃ ।
ନାନାଶସ୍ତ୍ରପ୍ରଚରଣାଃ ସର୍ବେ ସୁକର୍ଣ୍ଣଶାଉଦାଃ । ୯ ।
ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତଂ ଚକ୍ରାଂ ବନଂ କାସ୍ତ୍ୟାଦିଚ୍ଛିତମ୍ ।
ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତଂ ତ୍ଵିଚମେତେଷାଂ ବନଂ କାମାଦିଚ୍ଛିତମ୍ । ୧୦ ।
ଅଭବେଷୁ ଚ ସର୍ବେଷୁ ପଥାଭାସମଦସ୍ତୈରଃ ।
କାସ୍ତୁନେବାଦିଚ୍ଛିତସୁ ଉଦରଃ ସର୍ବଂ ଏବ ହି । ୧୧ ।
ପଦଂ ସଞ୍ଜନଈନମଂସଂ କୁରୁଦଃ ପିତାମହଃ ।
ଦିହନାଂ ବିନବୋକ୍ଷିଃ ଶଞ୍ଜଂ ଚୟୁଂ ପ୍ରତାପଦାନୁ । ୧୨ ।
ଚରଃ ଶଞ୍ଜାଃ କେରୀଃ ପଶବାନକରୋମୁଷଃ ।
ସହପୈନାକାହନାଃ ସ ଶବସ୍ତୁମୁକୋଃକରଃ । ୧୩ ।
ଚରଃ କ୍ଷେପିତ୍ଵିୟୈହିତ୍ଵେ ମହତିଂ ଆଦନେ ସ୍ଥିତୌ ।
ମାଧବଃ ପାଣ୍ଡବକ୍ଷେତ୍ର ବିବୋଧିଂ ଶଞ୍ଜୈ ପ୍ରଦଧୁରୁ । ୧୪ ।

ପାଞ୍ଚରାଜଂ ଦୁଃ୍ଵାକେଶୋ ଦେବଦତ୍ତଂ ଧନଜୟଃ ।
ଦୌଞ୍ଜଂ ଚୟୁଂ ମହାଶଞ୍ଜଂ ଭୀମକର୍ଣ୍ଣଂ କୁରୋଦରଃ । ୧୫ ।
ଅନକର୍ଣ୍ଣକଂ ଭୀମା ସୁତାପୁତ୍ରୋ ସୁଧୂଷିତଃ ।
ନକୁଳଂ ସହଦେବଃ କୁପ୍ପାଞ୍ଚମଣିପୁଷ୍କଳୈ । ୧୬ ।
କାଶ୍ୟଃ ପରମେଶ୍ଵରଂ ଶିଖେଶ୍ଵ ଚ ମହାରଥଃ ।
ଧୃଷ୍ଣଦ୍ୟୁମ୍ନୋ ବିରାଟଃ ସତ୍ୟକିଂଶାପରାଧିବଃ । ୧୭ ।
ହୁପଦୋ ଦ୍ରୌପଦେୟାଃ ସର୍ବଶଃ ପୁତ୍ରକାପତେ ।
ଦୌଗପୁଃ ମହାବାହୁଃ ଶଞ୍ଜାନନ୍ଦଧୁଃ ପୁଅବ ପୁଅବ । ୧୮ ।
ସ ଘୋଷୋ ଧାର୍ଣ୍ଣଭାଷ୍ଠାଂ କୁପୟାମି ବ୍ୟଦାକ୍ଷୟଂ ।
ନକଃ ପୁତ୍ରାଂ ଚୈବ କୁମ୍ଭକୋ ବ୍ୟକୁଳାବୟୟଂ । ୧୯ ।
ପଥ ବ୍ୟଚସ୍ମିନାନନ୍ଦଃ ଧାର୍ଣ୍ଣଭାଷ୍ଠାଂ କପିଧୂତଃ ।
ପ୍ରଦ୍ଵଳେ ଶବଦଶାଂ ଧରୁସୁଦନଃ ପାଣ୍ଡବଃ । ୨୦ ।
ଦୁଃ୍ଵାକେଶଂ ପଦା ବାହାମିନକାଃ ମହାପତେ ।
ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ
ସେନୟୋଃକୃତଯୋଗ୍ୟେଷାଂ କ୍ଷାପ୍ତଂ ସ୍ଵାପଦ ମୋଦ୍ୟୁତ । ୨୧ ।
ସାବଦେତାହିତାଞ୍ଜେତଂ ଯୋଞ୍ଜନାମନବସ୍ତୈକାଂ ।
କ୍ଷୈମିୟା ସହ ଯୋଞ୍ଜ୍ୟମସ୍ମିନ୍ନକାଶ୍ରମପଦମେ । ୨୨ ।
ଯୋଦ୍ଵାମାନାନବେକ୍ଷେତଂ ସ ଏବେତ୍ର ସମାବଦାଃ ।
ଧାର୍ଣ୍ଣଭାଷ୍ଠାଂ ହୃଦ୍ଵେକ୍ଷୁଚେ ପ୍ରିୟବିକାଶଂ ବଃ । ୨୩ ।
ଫଳୟ ଉବାଚ
ଏବମୁକ୍ତୋ ଦୁଃ୍ଵାକେଶୋ ସୁତାକେଶେନ ଭାରତ ।
ସେନୟୋଃକୃତଯୋଗ୍ୟେଷାଂ ସ୍ଵାପଦିତ୍ଵାଂ କଥୋକ୍ତମ୍ । ୨୪ ।
କାସ୍ତୁପୁତ୍ରାଶ୍ରମୁଖରଃ ସର୍ବେଷାଂ ଚ ମହାଶିତାମ୍ ।
ଉବାଚ ପାଥ ପକ୍ଷେତାଂ ସନବେତାନ୍ଦୁରୁଚିତି । ୨୫ ।
ଚତ୍ରାପଥ୍ୟଂ ସ୍ଥିତାନ୍ ପାଥଃ ପିତୃବଥ ପିତାମହାନ୍ ।
ଆଚାର୍ଯ୍ୟାନ୍ଦୁରୁଦାନନ୍ଦ୍ରାନ୍ଦୁରୁଦ୍ରାନ୍ଦୈପିତ୍ରାନ୍ଦୁରୁଦାଂ । ୨୬ ।
ଶୁଶ୍ରୁଭାନ୍ ସୁହୃଦକ୍ଷିତଂ ସେନୟୋଃକୃତଯୋଗ୍ୟି ।
କାନ୍ଦସମାଞ୍ଜ ସ କୈକେୟଃ ସର୍ବାନବହୁନବସ୍ତୈକାନ୍ । ୨୭ ।
କୁପୟା ପରୟାଦିକ୍ଷୋ ବିଶ୍ଵାଚକ୍ଷିତମାତ୍ରୁଦାଂ ।
ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ
ଦୁଃ୍ଵେନଂ ସୁନଂ ଦୁଃ୍ଵ ସୁସୁସୁ ସମୁପସ୍ଥିତମ୍ । ୨୮ ।
ସାଂଚି ମନ ଗାତ୍ରାଣି ପୁଞ୍ଜଂ ଚ ପତିଶୁଷ୍ୟତି ।
କେପସୁଃ କ୍ରୋଧେ ନେ ରୋମକର୍ଣ୍ଣଃ କାୟତେ । ୨୯ ।
କାଞ୍ଜାଂ ସ୍ତ୍ରୀସତେ ମହାଶୁରଂ ଚୈବ ପରିବଦ୍ୟତେ ।
ନ ଚ କ୍ଷୟୋମ୍ୟବସ୍ତୁକ୍ତଂ ଶ୍ରମତୀଂ ଚ ନେ ମନଃ । ୩୦ ।
ନିମିତ୍ତଂ ଚ ପଞ୍ଚାମି ବିପରାଜାମି ହେଶବ ।
ନ ଚ କ୍ଷେୟୋଃପୁଞ୍ଜାମି ଚତ୍ଵଃ ସହନମାହତେ । ୩୧ ।

ନା ବ୍ୟକ୍ଷେ ବିଭୟଂ ଦୁଃ୍ଵ ନ ଚ ଭାବଂ ପୁଞ୍ଜାମି ଚ ।
ହି ନୋ ଭାବୋମନ ଘୋରିତ ହି ଭୋପୈର୍ଯ୍ୟବିଚେନ ବା । ୩୨ ।
ଦେଞ୍ଜମର୍ଥେ ଦୀକ୍ଷିତଂ ଗୋ ରାଜଂ ଘୋରାଃ ସୁଞ୍ଜାମି ଚ ।
ଚ ଭବୋବସ୍ତୁତ ସୁକେ ପ୍ରାଣାଞ୍ଜାସ୍ତୁ ଧନାନି ଚ । ୩୩ ।
ଆଚାର୍ଯ୍ୟାଃ ପିତରଃ ପୁତ୍ରାଞ୍ଜୟିବ ଚ ପିତାମହଃ ।
ମାତୃକାଃ କୁଶୁଭାଃ ପୈତ୍ରାଃ ଶାବଂ ସଂସିନଞ୍ଜଥା । ୩୪ ।
ଏତନ୍ତୁ ହକୁମିହିମି ସୁକୋପି ମଧୁସୁଦନ ।
ଅପି ହୈରୋଦାଶାଦାସଂ ଯେତୋଃ ହି ନୁ ମହାକୁଚେ । ୩୫ ।
ନିବତ୍ୟ ଧାର୍ଣ୍ଣଭାଷ୍ଠାଂ ହି ପ୍ରାପିଃ କାଶରାଦିତ ।
ପାପନୋକ୍ଷୟେନସ୍ତାନ୍ ହୈତ୍ଵିକାକାପତୟିନଃ । ୩୬ ।
ଚମ୍ପାକୃତଂ ବୟଂ ହକୁ ଧାର୍ଣ୍ଣଭାଷ୍ଠାଂ ସୁବାସବନ୍ ।
ସହନଂ ହି କ୍ଷାପ୍ତଂ ହକୁ ସୁଞ୍ଜୟଂ ସାମନ ମାଧବ । ୩୭ ।
ଯଦ୍ୟଦ୍ୟୋଚେ ନ ପଞ୍ଚାମି କୋରୋପହଚେନଞ୍ଜଃ ।
ହୁଦକ୍ଷୟଦ୍ଵଂ ଦୋଞ୍ଜଂ ମିତ୍ରୁଦ୍ଵେତେ ଚ ପାଚକମ୍ । ୩୮ ।
ହଥଂ ନ କ୍ଷୋଦମସ୍ତୁକିଂ ପାପାଦସ୍ତୁନିବର୍ତ୍ତୟୁ ।
ହୁଦକ୍ଷୟଦ୍ଵଂ ଦୋଞ୍ଜଂ ପ୍ରପଞ୍ଚାକର୍ଣ୍ଣକର୍ଣ୍ଣନ । ୩୯ ।
ହୁଦକ୍ଷୟେ ପୁଞ୍ଜାମି ହୁଦଧ୍ୟାଂ ସନାଚନାଃ ।
ଧର୍ମେ ନକ୍ଷେ ହୁଦଂ ହୁଦଧ୍ୟାଧର୍ମେକିରକ୍ଷୟତ । ୪୦ ।
ଅଧୀନିରବଦୁଃ୍ଵଃ ପ୍ରଦୁଞ୍ଜାମି ହୁଦଧିୟା ।
ସ୍ଵାସ୍ତୁ ଦୁଃ୍ଵାସୁ ଦାକ୍ଷେୟଂ କାୟତେ ବର୍ଣ୍ଣଦକରଃ । ୪୧ ।
ସକରୋ ନରକାୟିବ ହୁଦସ୍ତାନ୍ ହୁଦଧ୍ୟା ଚ ।
ପଚର୍ଚି ପିତଘୋ ଦୋଞ୍ଜଂ ସୁପ୍ରପିତୋପଦସ୍ତୈୟଃ । ୪୨ ।
ଦେକ୍ଷିକେତୈଃ ହୁଦସ୍ତାନ୍ ବର୍ଣ୍ଣଦକରକାୟିଃ ।
ଉଦ୍ୟାଦେ କାରିଧ୍ୟଂ ହୁଦଧ୍ୟାମି କାଶୁତାଃ । ୪୩ ।
ଉଦୁଦୁଦଧ୍ୟାମିଶାଂ ନଦୁଞ୍ଜାଞ୍ଜଂ ହନାଦନ ।
ନରକୋକିରୀଞ୍ଜଂ ବାଦୋ ଉଦତାତ୍ୟାଦୁଶୁକ୍ଷିମ । ୪୪ ।
ଅଥୋ ବଚ ମହାପୁଂଜଂ ହକୁ ବ୍ୟବସିତା ବୟମ୍ ।
ଯଦୁଦଧ୍ୟାକ୍ଷୋରୋଚେ ହକୁ ସହନମୁଦ୍ୟାଃ । ୪୫ ।
ଯଦି ମାନପ୍ରତାକାଗମଶଞ୍ଜଂ ଶବ୍ଦପଞ୍ଚୟଃ ।
ଧାର୍ଣ୍ଣଭାଷ୍ଠାଂ ଉଚେ ହଦ୍ୟାକ୍ଷେ କ୍ଷେନଚଂ କବେଚ୍ । ୪୬ ।
ଉଚ୍ଚୟ ଉବାଚ
ଏବମୁକ୍ତାହିତଂ ଦାଞ୍ଜୋ ଉଥୋପସୁ ଉପାଦିତଂ ।
ଦିପୁତ୍ୟ ସଞ୍ଜଂ ନାଫଂ କ୍ଷେନଦ୍ଵିବୁଦନବଃ । ୪୭ ।
ଓଁ ଚକ୍ଷୁଚି ଶ୍ରୀମଦଗବଦ୍‌ଗୀତାଦ୍ଵିତୀୟଂ ପ୍ରବୃତ୍ତ୍ୟାଞ୍ଜଂ
ଘୋରଶବ୍ଦେ ଶ୍ରୀଦୁଃ୍ଵାକ୍ଷୁଦ୍ଵାଦ୍ୟଦ୍ୟୋଦ୍ଵିତୀୟଂ ଉଦେଶେ
ବନ ପ୍ରଥମୋଧ୍ୟାୟଃ । ୧ ।